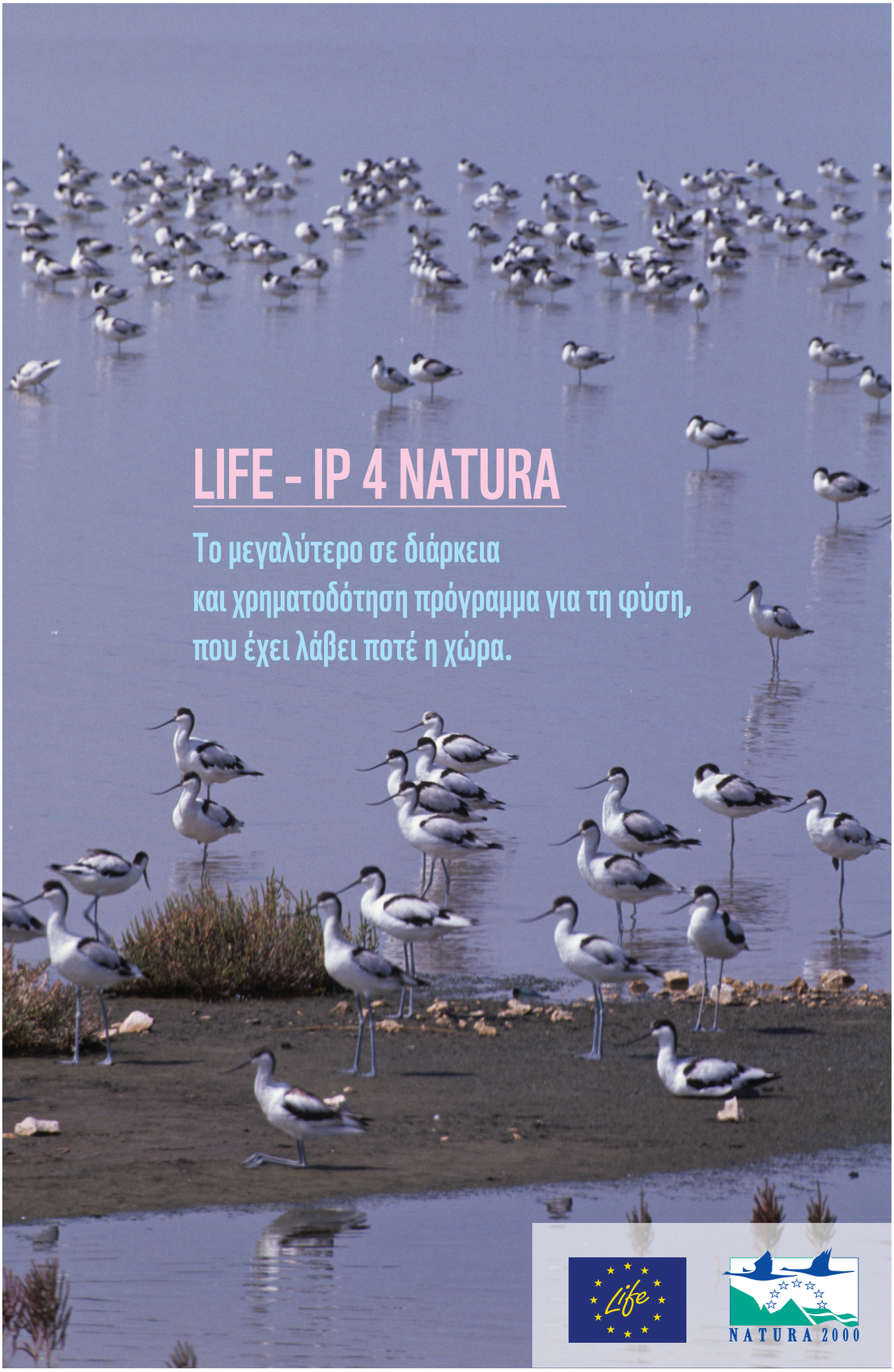

LIFE - IP 4 NATURA

Το μεγαλύτερο σε διάρκεια και χρηματοδότηση πρόγραμμα για τη φύση, που έχει λάβει ποτέ η χώρα.

© Andrea Bonetti / WWF Ελλάς

Το LIFE-IP 4 NATURA με μια ματιά

Το LIFE-IP 4 NATURA είναι το πρώτο ολοκληρωμένο έργο Life (Life Integrated Project – LIFE IP) που εγκρίνεται για την Ελλάδα και, παράλληλα, το μεγαλύτερο σε διάρκεια και χρηματοδότηση πρόγραμμα για τη φύση, που έχει λάβει ποτέ η χώρα.

Για πρώτη φορά, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενσωματώνονται συνεκτικά, σε ένα ενιαίο πρόγραμμα, δράσεις οι οποίες καλύπτουν όλο το εύρος των παραμέτρων που σχετίζονται με την προστασία της φύσης: πολιτική, οικονομία, κοινωνία, επιστημονική γνώση.

Η έγκριση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του LIFE-IP 4 NATURA, συνιστά αναγνώριση της ισχυρής δέσμευσης που αναλαμβάνει η Ελλάδα, μέσω του συγκεκριμένου έργου, ώστε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της αναφορικά με τη λειτουργία του Δικτύου Natura 2000.

LIFE-IP...

Η μοναδικότητα των ολοκληρωμένων έργων LIFE (Integrated Projects) έγκειται στη δυνατότητα που δίνουν στα κράτη-μέλη να υλοποιήσουν μία μακρόπνοη στρατηγική για το περιβάλλον, εκπονώντας περισσότερα έργα στην ίδια στρατηγική κατεύθυνση και να κινητοποιήσουν πόρους από διαφορετικές χρηματοδοτικές πηγές της Ε.Ε., όπως προβλέπεται από το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας, σε συνδυασμό με εθνικά κεφάλαια και επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα.

© Andrea Bonetti/ WWF Ελλάς

Το έργο LIFE-IP 4 NATURA θα εκπονήσει και υλοποιήσει σχέδια δράσης για προστατευόμενα είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος.

Βάτραχος της Καρπάθου (Pelophylax cerigensis)

Από το 2014 έχουν υλοποιηθεί 25 ολοκληρωμένα έργα σε 14 κράτη-μέλη της Ε.Ε. Ο προϋπολογισμός τους ξεπερνά τα 460 εκατ. ευρώ, ενώ τα συμπληρωματικά κεφάλαια που έχουν κινητοποιήσει -από ευρωπαϊκές, εθνικές και ιδιωτικές πηγές- ξεπερνούν τα 5 δισ. ευρώ.

...4 NATURA

Το Δίκτυο Natura 2000 είναι το μεγαλύτερο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών στον κόσμο. Αποτελεί τον πυλώνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Βάσει των οδηγιών για τη φύση τα κράτη-μέλη πρέπει να καθιερώσουν περιοχές για την προστασία ειδών και οικοτόπων ιδιαίτερης σημασίας: ειδικές ζώνες διατήρησης (ΕΖΔ) βάσει της οδηγίας για τους οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ) και ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ) βάσει της οδηγίας για τα άγρια πτηνά (2009/147/ΕΚ).

© Andrea Bonetti/ WWF Ελλάς

Το έργο LIFE-IP 4 NATURA θα χαρτογραφήσει τις οικοσυστημικές υπηρεσίες των περιοχών Natura 2000 και θα υλοποιήσει σχέδια διαχείρισης σε επιλεγμένες περιοχές Natura 2000.

Μαζί, αυτοί οι δύο τύποι προστατευόμενων περιοχών διαμορφώνουν το ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο Natura 2000. Οι οδηγίες για τη φύση θεσπίζουν έτσι ένα πλαίσιο διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος που στοχεύει στην αποτελεσματική προστασία σπάνιων ή απειλούμενων ειδών και παράλληλα επιτρέπει τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Τα κράτη-μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υφίσταται υποβάθμιση οικοτόπων ή όχληση ειδών σε αυτές τις περιοχές, να θεσπίσουν μέτρα προστασίας και διαχείρισης και να παρακολουθούν την κατάσταση των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων.

Σκοπός του έργου LIFE-IP 4 NATURA

Το έργο LIFE-IP 4 NATURA φιλοδοξεί να ενισχύσει συνολικά την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα και τη συμμόρφωση της χώρας με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη φύση. Αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη και συντονισμένη πρωτοβουλία για την υλοποίηση του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας της χώρας για το Δίκτυο Natura 2000 σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα αποσκοπεί:

- στη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων,
- στην ολοκληρωμένη διαχείριση του δικτύου Natura 2000,
- στην ενδυνάμωση των αρχών και υπηρεσιών που είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή της νομοθεσίας για τη φύση,
- στην ενεργό συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων στη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών Natura 2000,
- στην ευρεία ενημέρωση του ελληνικού κοινού αναφορικά με το δίκτυο Natura 2000 και τη σημασία του στη συμμετοχή των πολιτών και την υιοθέτηση νοοτροπιών και συμπεριφορών θετικών απέναντι στις περιοχές Natura,
- στην κινητοποίηση συμπληρωματικών χρηματοδοτήσεων για την επίτευξη των στόχων των οδηγιών για τη φύση στην Ελλάδα.

Το ελληνικό Δίκτυο Natura 2000 αποτελείται από 446* περιοχές:

** το άθροισμα διαφέρει, διότι 24 περιοχές είναι χαρακτηρισμένες ταυτόχρονα ως ΕΖΔ και ΖΕΠ.*

Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του έργου θα πραγματοποιηθούν οι παρακάτω δράσεις:

1. Εκπόνηση, θεσμοθέτηση και υλοποίηση σχεδίων δράσης ειδών και οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.
2. Πιλοτική εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000 σε 4 γεωγραφικές περιοχές της χώρας (Περιφέρειες Αττικής, Κρήτης, Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και τα χωρικά όρια Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας).
3. Χαρτογράφηση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους σε όλες τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 της χώρας (για πρώτη φορά στην Ελλάδα).
4. Δημιουργία καινοτόμων εργαλείων διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000, που αξιοποιούν τα διαθέσιμα δεδομένα για την κατάσταση των ειδών και οικοτόπων και θα αποτυπώνουν χωρικά τις οικοσυστημικές υπηρεσίες.
5. Κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και δημιουργία νέων σύγχρονων εργαλείων άσκησης πολιτικής, τα οποία θα διευκολύνουν τη λήψη ορθών αποφάσεων από στελέχη όλων των επιπέδων της δημόσιας διοίκησης για την καλύτερη διαχείριση των περιοχών Natura 2000.
6. Ευρεία εκστρατεία ενημέρωσης για το δίκτυο Natura 2000 με επίκεντρο τον εορτασμό της Ευρωπαϊκής Ημέρας Natura 2000.
7. Επικαιροποίηση του πλαισίου δράσεων προτεραιότητας για το δίκτυο Natura 2000 για την περίοδο 2021-2027 ώστε να υπάρξει καλύτερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων για τις περιοχές Natura 2000.
8. Συντονισμός και παρακολούθηση των έργων που αφορούν τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 και χρηματοδοτούνται από όλες τις υπάρχουσες ευρωπαϊκές και εθνικές πηγές.

Η κατάσταση στην Ελλάδα

Η Ελλάδα είναι μία χώρα με πλούσια βιοποικιλότητα, τόσο όσον αφορά τον αριθμό των ειδών, όσο και την κατάσταση και την ποικιλία των οικοσυστημάτων. Για αυτόν τον λόγο έχει και σημαντική ευθύνη στη διατήρηση του φυσικού της πλούτου.

Για πολλά χρόνια η προστασία της φύσης δεν ήταν προτεραιότητα ούτε της πολιτείας ούτε των πολιτών:

- Η εφαρμογή της νομοθεσίας για τα φύση χαρακτηριζόταν από καθυστερήσεις και κενά με αποτέλεσμα η χώρα να έχει οδηγηθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 8 στους 10 Έλληνες (78%) είτε δεν έχουν ακούσει ποτέ τον όρο Natura 2000, είτε τον έχουν ακούσει, αλλά δεν γνωρίζουν τί είναι (Ευρωβαρόμετρο 2015).

Το έργο LIFE-IP 4 NATURA εντάσσεται σε ένα νέο πλαίσιο για την προστασία της φύσης στη χώρα. Πρόσφατα, προστέθηκαν νέες περιοχές και επεκτάθηκαν τα όρια υφιστάμενων περιοχών, ώστε σήμερα το δίκτυο Natura 2000 να καλύπτει περίπου το 28% της χερσαίας και το 20% της θαλάσσιας έκτασης της χώρας. Επίσης, τέθηκαν οι βάσεις για το εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών, με τους φορείς διαχείρισης να έχουν κεντρικό ρόλο.

Το έργο LIFE-IP 4 NATURA θα λειτουργήσει υποστηρικτικά στο νέο αυτό πλαίσιο, αλλά και συμπληρωματικά, «θεραπεύοντας» ελλείψεις του παρελθόντος σε πολλά επίπεδα και καλύπτοντας κενά που μέχρι σήμερα δεν επέτρεπαν την πλήρη λειτουργία του Δικτύου Natura 2000.

Η υλοποίηση του έργου LIFE-IP 4 NATURA θα είναι καταλυτική για την αποτελεσματική προστασία των περιοχών Natura 2000 και της βιοποικιλότητας, βάζοντας με αυτόν τον τρόπο τα θεμέλια και για την αναπτυξιακή προοπτική τους.

Επικοινωνία:

Άνθιμος Χατζηβασιλείου, Υπεύθυνος επικοινωνίας για την πολιτική, WWF Ελλάς, Τηλ. 210-3314893, www.wwf.gr, a.chatzivasileiou@wwf.gr